ולחנניה כתיב אותו וכתיב בנו. וא"ת ולשתוק מאותו ומבנו ולכתוב בן וי"ל דלא מדכתיב את בנו ולא כתיב בן קדיים אלא בן נמי משמע דכרוך אחריו: **מהו דתימא אתי צד** סום ומשתמש בו' קמ"ל. לא דמי לחליו עבד וחליו בן מורין (מגיגה דף ב:) דאסור בחליה שפחה וחליה בת מורין משום דאתי לד עבדות ומשמש בגד חירות דהכא כלאים אמר רחמנא דוקא תרי מיני וכל פרדות הבאין מסוס וחמור מין אחד הוא:

עייל לי הנך דדמיין להדדי. משמע דרבי אבא סבר כרבי יהודה וכן אביי דאמר עבי קליה בר חמרא וכן רב פפא דאמר רבבן אודניה וזוטרא גנובתיה דסבירא להו כרבי יהודה ובפרק ג' דייני גזרות (כתובות דף קיא:) אמרינן הלכה כרבי יהודה בפרדות ושור אי שה דאותו ואת בנו מתרגמינן תורתא אי [ט] שיתא (ויקרא כב) משמע דאין נוהג בזכרים והיינו דלא כחנניה ומיהו שמואל פסק כחנניה ועוד דסתם מתניתין [א] דסוף פרק אלו מומין (בכורות מה:) אלו כשרים בבהמה ופסולים בבהמה אותו ואת בנו מוקי לה התם כחנניה ועוד דחנניה כרבי יונתן ובפרק השואל (ב"מ דף לה:) אמר דאביי סבר לה כרבי יאשיה ורבא סבר לה כרבי יונתן וק"ל כרבא לגבי דאביי ומיהו אפילו קיימא לן כרבי יהודה בפרדות כדפסיק בס"פ בתרא דכתובות (דף קיא:) אין להתיר אותו ואת בנו בזכרים דהא מסקינן הכא דרבי יהודה סבור מספקא ליה וא"ת דמסקינן בשמעתין בסמוך דבין לרבי אליעזר ובין לרבנן סבור מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי לאו ואמאי מספקא להו והא אמרינן לקמן בפרק הזרוע (דף קלב.) גבי מתנות לר' אליעזר מבעי ליה אם שור אם שה לחלק ורבנן נפקא להו לחלק מאת זובחי הזבח ולר' אליעזר מאת זובחי הזבח אתא לכדרבא דהדין עם הטבח וא"כ מדבעי להו קרא לחלק מכלל דאין חוששין לזרע האב כדמשמע לעיל וי"ל דודאי אי חוששין לזרע האב לא צריך קרא לחלק אבל משום דמספקא להו שמא אין חוששין קבעי קרא לחלק משום דילמא אין חוששין ואתא קרא לחלק ואי חוששין לרבנן אתא קרא דמאת זובחי הזבח לכדרבא דהדין עם הטבח ולר' אליעזר אתא אם שה לחייב [י] במתנות כדדרשי רבנן ומשום דמספקא ליה לרבי אליעזר אי אתא לחלק או לחייב במתנות פטר ר' אליעזר דהמוליא מחבירו עליו הראיה וא"ת הא דקאמר רבי יוחנן התם דדרשי רבנן אם שה לרבות את הכוי לחייב במתנות היכי דמי אי בגבי הבא על התייסה כדמסיק בשמעתין דבהכי פליגי והתם נמי בריש ההוא שמעתא אמרינן הכי א"כ סברי דחוששין לזרע האב ואתא קרא לרבויי לחייב בכל המתנות דאי אין חוששין א"כ לא צריך רבוי וא"כ לא צריך קרא לחלק וגראה לפרש דלרבי יוחנן כוי דהתם לא מיתוקמא אלא בתייס הבא על הנכרייה ובין חוששין לזרע האב ובין אין חוששין איצטריך קרא לחייב בכל המתנות וא"ת דמשמע התם דלא פטר ר' אליעזר אלא ממתנות וכסוי אבל אהא דאמרו רבנן חלבו אסור כחלב בהמה לא פליג מדלא קאמר נמי מותר ואמאי והא אפילו חוששין לזרע האב הא אית ליה לר"א דשה ולא מקנא שה וא"כ תייס הבא על הנכרייה ליתתרי חלבו וכי תימא דקסבר ר' יוחנן דלרבי אליעזר נמי אמרינן שה ואפילו מקנא שה א"כ אמאי פטר הכא באותו ואת בנו וי"ל דסבר ר' יוחנן דפליגי הכא באותו ואת בנו למלקות ובגבי הבא על התייסה דלרבנן אפילו למלקות אמרינן שה ואפילו מקנא שה ור"א פטר ממלקות דמספקא ליה אי אמרינן שה ואפילו מקנא שה אבל מודה דאיכא איסורא אי נמי לעולם סבירא ליה דשה ואפילו מקנא שה לא אמרינן ושאני חלב דרבי קרא כדדרשינן בריש פרק בתרא דיומא (דף עד.) כל חלב לרבות כוי וחצי שיעור ומיהו קשה בתייס הבא על הנכרייה אמאי פטר ר' אליעזר מכסוי והא דלמא אין חוששין לזרע האב והוי כולו גבי ולר' אליעזר פוטר לא קאי אלא אמתנות וכן משמע לשון המשנה במסכת בכורים (פ"ב מ"י) דתנן ר' אליעזר פוטר שהמוליא מחבירו עליו הראיה וכן כתב רבינו תם בפרדות כרבי יהודה ואותו ואת בנו נוהג בזכרים לאיסורא ולא למלקות: אילימא

ולחנניה כתיב אותו דמשמע זכר וכתיב בנו מי שבנו כרוך אחריו דמשמע נקבה הלכך נוהג בין בזכרים בין בנקבות אמר רב הונא בר חייא אמר שמואל הלכתא כחנניה ואזדא שמואל לטעמיה [ג] דתנן ר' יהודה אומר [א] הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה בזה אבל הנולדין מן החמור עם הנולדין מן הסוס אסורין ואמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' יהודה דאמר [ב] אין חוששין לזרע האב אבל חכמים אומרים כל מיני פרדות אחת הן [ג] מאן חכמים חנניה הוא דאמר חוששין לזרע האב והאי בר סוסיא וחמרא והאי בר חמרא וסוסיא כולהו חדא מינא נינהו **איבעיא להו** [ד] (מי פשיט) ליה לר' יהודה דאין חוששין לזרע האב או דלמא ספוקי מספקא ליה למאי נפקא מינה למישרא פרי עם האם אי אמרת מיפשט פשיטא ליה פרי עם האם שרי [ה] (אלא אי) אמרת ספוקי מספקא ליה פרי עם האם אסור מאי ת"ש ר' יהודה אומר כל הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה בזה היכי דמי אילימא דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור צריכא למימר אלא לאו דאבוה דהאי סוס ואבוה דהאי חמור וקתני מותרים זה עם זה אלמא מיפשט פשיטא ליה לא לעולם דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור ודקאמרת צריכא למימר מהו דתימא אתי צד דסוס משתמש בצד חמור וצד חמור משתמש בצד סוס קמ"ל ת"ש [ו] ר' יהודה אומר פרדה שתבעה אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור אלא מינה ואי אמרת מפשט פשיטא ליה לרבע עלה מינא דאמה דלא ידעינן מינא דאמה מאי ניהו והא אלא מינה קתני הכי קאמר אין מרביעין עליה לא מין סוס ולא מין חמור לפי שאין יודעין במינה וליבדוק בסימנין דאמר אביי [ז] עבי קליה בר חמרא צניף קליה בר סוסיא ואמר רב פפא [ח] רברבן אודניה וזוטרא גנובתיה בר חמרא זוטרן אודניה ורבה גנובתיה בר סוסיא הכא במאי עסקינן באלמת וגידמת מאי הוי עלה ת"ש דאמר רב הונא בריה דרב יהושע הכל מודין בפרי עם האם שאסור [ט] שמע מינה ספוקי מספקא ליה ש"מ אמר ליה ר' אבא לשמעיה [י] אי מעיילת לי כודנייתא בריספק עיין להנך דדמיין להדדי ועייל לי אלמא קסבר אין חוששין לזרע האב וסימנין

ואותו שמואל לטעמיה. דאית ליה חוששין בבהמות לזרע האב: **הנולדים מן הסוס.** נקבה: **אע"פ שאביהן חמור מותרין.** פרד זכר בן סוס נקבה עם פרדה נקבה בת סוס נקבה ולא אמרינן אתי לד סוס ומשתמש בלד חמור שלד סוס וחמור יש בשניהם להא לא חיישינן ממה נפשך אי חוששין לזרע האב שניהם שוין שבשניהם יש לד סוס וחמור ואי אין חוששין הרי כולן מין סוס: **אבל.** פרדים הנולדים מן הסוס נקבה אסורים עם פרדים הנולדים מן החמור נקבה דשמא אין חוששין לזרע האב והוי האי כוליה סוס והאי כוליה חמור: **זו דברי ר' יהודה דאמר (שמא) אין חוששין.** לפיכך אסורים: **אבל חכמים אומרים.** כולן מותרים שבשניהם יש ב' לדדין. ומדקרי שמואל לחנניה בלשון חכמים ש"מ סבירא ליה דהלכתא כחנניה: **מיפשט פשיטא ליה.** ומשום הכי אסר: **או ספוקי מספקא ליה.** ומשו"ה אסר: **נפקא מינה למישרי פרי עם האם.** פרד בן סוס נקבה להרביע על סוס נקבה: **פרי עם האם אסור.** משום דלמא חוששין: **אלא לאו דאכוה דהאי סוס ואכוה דהאי חמור.** והכי קאמר ר' יהודה דמרביעים סוס גמור על פרד בן סוסיא ומאי שאביהן חמור אביו של פרד קאמר: **לא לעולם.** אימא לך ספוקי מספקא ליה ומשום הכי הנולדים מן הסוס ומן החמור מותרין זה בזה כדפרישית לעיל ממה נפשך: **מהו דתימא אתי לד סוס וכו'.** מהו דתימא ליתסרו הנולדים מן הסוס או מן החמור נמי זה עם זה משום דלמא חיישינן לזרע [ו] האם ואתי לד סוס וכו': **קמ"ל.** דהא לא אמרי' שאין כאן לד סוס מיוחד ולד חמור מיוחד הילכך אין מזכיריין כאן לדדים דהא מבלבל זרעיה ומינא באפי נפשיה הוא דמקרי והוא מין בפני עצמו מעין סוס וחמור: **אלא מינה.** פרד: **והא אלא מינה קאני.** ואי לא ידעינן אי בת סוסיא ואי בת חמורה מאי פרד מרבעינן עלה האמר ר' יהודה הנולדים מן הסוסיא אסורין בנולדין מן החמורה: **לא מין סוס.** לא סוס גמור ולא פרד בן סוסיא: **אלא מינה.** כלומר עד שיודע לך מאיזה מין הוא: **בר חמרא.** אמו היתה חמורה: **צניף.** לגול והוא לשון לעקת הסוס [ח]: **גנובתיה.** זנבו: **גידמת.** מזנב ומאזניים: **בריספק.** עגלה שהיה רוכב בה: **דדמיין להדדי.** באזניים ובזנב משום מראיה בכלאים: **קסבר אין חוששין.** והוי כלאים בני החמורה ובני הסוסיא דאי חוששין כולן שוין שבכולן יש ב' לדדים: וסימנין

מסורת הש"ס

א) כלאים פ"ח משנה ד, ב) [בכורות יז.], ג) [עירובין פג. וש"נ], ד) [ל"ל מיפשט פשיטא וכ"ג רש"י], ה) [ל"ל ואין], ו) כתובות קיא: [תוס' כלאים פ"א ה"ה], ז) [ל"ל האבן], ח) [ב"ק יח:], ט) [ל"ל שיתא לה ולבהה], י) [ל"ל כוי],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה עייל וכו' דסתם מתניתין דמומין אלו אלו כשרין:

מוסף רש"י

פרדה שתבעה אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור. מספקא ליה אי חוששין לזרע האב אי לא, הלכך אפילו היא בת חמורה נקבה אין מרביעין עליה חמור שמא חוששין לזרע האב ומגלא מרביע בכלאים, וכבן פליגי עליה ואמרי אין חוששין לזרע האב ואם בת סוסיא היא מרביעין עליה סוס ואם בת חמורה היא מרביעין עליה חמור (כתובות קיא:).

עין משפט נר מצוה

ג א ב ג ד ה מיי' פ"ט מהל' כלאים הל"ו וע"ש סה בכ"מ סמג לאוין רפד טוש"ע יו"ד סי' לז ס"ט:

רבינו גרשום

משמע כלומר אב ובנו ולא אם ובנה: הילכך נוהג בין בזכרים כו' כלומר בין באב ובנו בין באם ובנה: אמר שמואל הלכה כחנניה. כלומר כשם שהלכה כמותו לעיל כך בהלכה זו הלכה כחנניה כלומר דחושש לזרע האב: ואזדא שמואל לטעמיה כלומר דשמואל תני לחנניה בלשון חכמים ומדתני בלשון חכמים ש"מ הלכה כחנניה: דתניא ר' יהודה אומר הנולדים מן הסוס כו' כלומר הנולדים מן הסוס' אע"פ שאביהן חמור כלומר דאין חוששין לזרע האב. והנולדין מן החמור כלומר מהחמורה עם הנולדין מן הסוס' אסורין. למישרא פרד עם האם כלומר [ג] והולד כלומר דאין חוששין לאב אלא אי אמרת ספוקי מספקא ליה כו' כלומר [ד] אי בר חמור הוא חוששין לזרע האב ואסור: לא מין סוס ולא מין חמור אלא מינה כלומר פרד מרבעין עליה: עבי קליה בר חמרא כלומ' בר חמרתא: כי מעיילת לי כודנייתא בריספקי כלומר דכלאים בחרישה אסור אע"ג דכתיב לא תחרוש בשור ובחמור ילפינן שור שור משבת מה להלן כל בהמה בכלל דכתיב וכל בהמתך אף כאן כל בהמת כלאים בכלל חרישה.

ז) נראה דחסר כאן ול"ל מפשט פשיטא ליה כלומר וכו'. ח) נראה דל"ל כלומר אי חוששין לזרע האב וכו' חמור הוא ואסור.

אילימא דשחטה לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים בהיא **צבייה כו'.** תימה ולמאן דשחיט ליה לתייש וכו' ופליגי אם חוששין לזרע האב ונוהג בזכרים אי לא והא דפליגי בכוי לאשמועינן דבנו ואפילו כל דהו: **ורבי אליעזר סבר אין חוששין כו'.** ה"מ למימר לכולי עלמא חוששין ובשה אפילו מקצת שה פליגי ואפילו בצבי הבא על התיישה שילדה בת ובת ילדה בן אלא דיחא לאומקומי פלוגתא בחוששין לזרע האב דמליגו פלוגתא דתנאי אבל בשה ואפילו מקצת שה לא אשכחן פלוגתא דתנאי:

בין לרבנן בין לרבי אליעזר לשחוט וליכסי צבי ואפילו מקצת צבי. הקשה הרב רבי שמואל מווארדו"ן הא גבי מתנות כי אמרינן שה ואפי' מקצת שה לא חשיב משום הכי כולו שה להתחייב בכל המתנות אם כן הכא נמי לא חשיב כאילו הוא כולו דס צבי אלא חציו ובפרק קמא דבילה (דף ח:) אמרינן לא כוי בלבד אמרו אלא אפילו שחט בהמה חיה ועוף ונתערבו דמם זה בזה אסור לכסות ביו"ט וי"ל דאמרינן התם בד"א בשתי דקירות אבל בדקירה אחת חייב לכסות והכא נמי כיון שכל משהו שבו חציו דס צבי חייב לכסות:

ומדלרבנן מספקא להו מכלל דלר' אליעזר פשיטא ליה אלא הא דתניא כו'. משמע משום דלרבי אליעזר פשיטא ליה קשה ליה מהך ברייתא דמתנות ותימה דאפי' מספקא ליה נמי יכול להקשות כל כמה דלא מוקמינן פלוגתייהו בשה ואפילו מקצת שה:

לימא ליה אייתי ראיה. ואע"ג דרב אסי קאמר בפ"ק דב"ק (דף ט.) ובפרק בית כור (ב"ב קז.) גבי אחין שחלקו ובא ב"ח וטרף חלקו של אחד מהם דנוטל רביע בקרקע ורביע במעות משום דמספקא ליה אי יורשין הוו אי לקוחות הוו ונוטל מספיקא מחצה ממה שהיה לו ליטול ולא מצי אמר ליה אייתי ראיה דיורשין הוו ושקול יש מקומות שתקנו חכמים מחמת הספק שיטול מחצה ובהמוכר את הבית (שם ע.) מפורש בתורף[ט]: כוי

וסימנין דאורייתא תנו רבנן [ו]אותו ואת בנו נוהג בכלאים ובכוי [ז]רבי אליעזר אומר [א]כלאים הבא מן העז ומן הרחל אותו ואת בנו נוהג בו [ח] כוי אין אותו ואת בנו נוהג בו אמר רב חסדא איזהו כוי שנחלקו בו רבי אליעזר וחכמים זה הבא מן התייש ומן הצבייה היכי דמי אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה וקא שחיט לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים בהיא צבייה ובנה תייש שפטור שה ובנו אמר רחמנא ולא צבי ובנו אלא בצבי הבא על התיישה וילדה וקא שחיט לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים [ב]בהיא תיישה ובנה צבי שחייב שה אמר רחמנא ובנו כל דהו לעולם בתייש הבא על הצבייה וילדה בת ובת ילדה בן וקא שחיט לה ולברה רבנן סברי חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה ורבי אליעזר סבר [ג]אין חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה לא אמרינן וליפלוג בחוששין לזרע האב בפלוגתא דחנניה ורבנן אי פליגי בההיא הוה אמינא בהא אפילו רבנן מודו דשה ואפילו מקצת שה לא אמרי' קמ"ל והא דתנן [ג]כוי אין שוחטין אותו ביו"ט ואם שחטו אין מכסין את דמו במאי עסקינן אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה בין לרבנן בין לר"א לשחוט וליכסי צבי ואפילו מקצת צבי אלא בצבי הבא על התיישה וילדה אי לרבנן לשחוט וליכסי אי לר"א לשחוט ולא ליכסי לעולם בצבי הבא על התיישה ורבנן ספוקי מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי אין חוששין ומדלרבנן מספקא להו לרבי אליעזר פשיטא ליה והא דתניא [ד]הזרוע והלחיים והקבה נוהגים בכוי ובכלאים ר' אליעזר אומר כלאים הבא מן העז ומן הרחל חייב במתנות [ה]מן הכוי פטור מן המתנות במאי עסקינן אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה בשלמא לרבי אליעזר דפטר קסבר שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן אלא לרבנן נהי דקסברי שה ואפילו מקצת שה בשלמא פלגא לא יהיב ליה אידך פלגא לימא ליה אייתי ראייה דחוששין לזרע האב ושקול אלא בצבי הבא על התיישה וילדה בשלמא לרבנן מאי חייב בחצי מתנות אלא לרבי אליעזר ליחייב בכולהי מתנות לעולם בצבי הבא על התיישה וילדה ור"א נמי ספוקי מספקא ליה אי חוששין לזרע האב או לא וכיון דלרבנן מספקא להו ולרבי אליעזר מספקא ליה במאי פליגי בשה

וסימנין דאורייתא. מדסמיך אסימנין ושרי איסורא עלייהו ש"מ הא דסמכינן אסימנין בחזרת אבדה כדאמרינן בחלו מציאות (ב"מ דף כז.) דאורייתא היא דאי דרבנן נהי דעבוד רבנן תקנתא בממונא באיסורא מי מצו מתקני אלא ש"מ דאורייתא היא והתם בחלו מציאות מיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן: **כוי.** מן התייש ומן הצבייה ואע"פ דשור או [ו] כשב כתיב (ויקרא כב) ולא כתיב צבי ואיל: ה"ג **רבי אליעזר אומר כלאים הבא מן העז ומן הרחל אותו ואת בנו נוהג בו מן הכוי אין אותו ואת בנו נוהג בו מן התייש ומן הצבייה אין אותו ואת בנו נוהג בו** דא"כ מאי אתא רב חסדא לאשמועינן: **איזהו כוי שנחלקו בו כו'.** לאפוקי ממאן דאמר[ז] כוי בריה בפני עצמו הוא: **ובנה תייש.** שילדה מן התייש: **שה אמר רחמנא ובנו כל דהו.** על האם הקפיד שתהא בהמה אבל על הבן לא הקפיד ואפילו הוא חיה: **ובת ילדה בן.** האי בן לאו דוקא דה"ה לבת: **חוששין לזרע האב.** ויש בשה הזאת מקצת שה ושה דאמר רחמנא אפילו במקצת שה משמע: **ורבי אליעזר סבר אין חוששין.** הלכך שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן כלומר ליכא למימר דה: **וליפלגו בחוששין בפלוגתא דחנניה.** ונימא רבי אליעזר אינו נוהג בזכרים ונימרו רבנן נוהג: **ה"א בהא אפילו רבנן מודו.** דאע"ג דחוששין ליכא אלא מקצת שה ושה אפילו מקצת שה לא אמרינן: **אין שוחטין אותו ביו"ט.** לפי שאין יכול לכסותו ולדחות יו"ט מספק אם שחטו: **נשחוט וליכסי.** דהא מצד האם הוא צבי והכל מודים דחוששין לאם ואי נמי חוששין לאב מקצת צבי מיהא איכא והא אמרן דדברי הכל כי איכא מקצת מיחייב במצות דשייכי ביה כיון דאמר רחמנא צבי חייב בכסוי אפילו מקצת צבי במשמע: **אלא בצבי הבא כו'.** בלית ביה לד צבי אלא מן האב אמאי אין שוחטין: **אי לרבנן.** דאמרי חוששין בר כסוי הוא: **ואי לרבי אליעזר.** בהמה גמורה היא ואין כאן ספק: **לעולם הא בצבי הבא על התייש.** ורבנן היא ואע"ג דמחייבי לעיל משום חוששין לזרע האב לאו מיפשט פשיטא להו אלא מספקא להו הילכך גבי אותו ואת בנו בתייש הבא על הצבייה לחומרא ואמרינן חוששין ואיכא מקצת שה וגבי כסוי נמי לחומרא בצבי הבא על התיישה נמי לא ישחוט ביו"ט שמא חוששין ואין צבי ואפילו מקצת צבי קיס לן ולריך כסוי והוא אינו יכול לכסות שמא אין חוששין ומחלל יו"ט: ופרכינן **מדלרבנן מספקא להו מכלל דרבי אליעזר.** דאמר אין נוהג אפילו מספקא קאמר דפשיטא ליה דאין חוששין והא דתניא כו': **זרוע ולחיים וקבה.** אם שור אם שה כתיב בהו (דברים יח) ומשמע דאין נוהגין בחיה: **אי נימא בתייש הבא על הצבייה וילדה.** דאי אין חוששין לזרע האב אפילו מקצת שה דאמרינן דפשיטא ליה דאין חוששין לזרע האב הילכך אפילו מקצתו ליכא: **אלא לרבנן נהי נמי דקסברי שה ואפילו מקצת שה.** אמרינן היכא דלד שיות מן האם מיהו הכא דאין לד שיות אלא מן האב ואוקימנא דלרבנן מספקא להו אי חוששין אי לא: **בשלמא פלגא לא יהיב ליה** גרסינן. כלומר בשלמא פלגא דמתנות לא פרכינן עלייהו מידי דודאי פשיטא ליה[ח] דלא יהיב ליה דאי נמי חוששין ושה ואפילו מקצת שה לא מיחייב אלא פלגא דלד שיות דכיון דאפשר למיפלגינהו יהיב פלגא דשיות ומעכב פלגא דלד לבי דאיכא למ"ד הכי בפרק הזרוע (לקמן דף קלב.) והאי דקתני לרבנן נוהגין בפלגא מתנות קאמרי ומשום דילמא חוששין אלא הא קשיא לן אידך פלגא גופיה דקא מחייבי רבנן למיתביה לכהן אמאי והא כהן מוליא מחבירו הוא וקי"ל [שם קלד.] בכל דבר ספק המוליא מחבירו עליו הראיה ונימא האי ישראל לכהן אייתי ראיה דחוששין לזרע האב ושקול פלגא דלד שיות וכל כמה דלא אייתית ראיה אפילו פלגא ליתא לך דאפילו מקצת שה ליכא: **אלא בצבי הבא כו'.** דאיכא לד שיות מן האם: **בשלמא לרבנן.** אף על גב דמספקא לן שמא חוששין ולא הוי כוליה שה ואיכא למיפרך אמאי יהיב ליה כוליה איכא לתרוצי מאי חייב דקאמרי רבנן חייב בחצי מתנות משום לד שיות דאם ואידך פלגא אמרינן ליה אייתי ראיה דאין חוששין והוי כוליה שה ושקול: **ליחייב בכולהו.** דהא פשיטא ליה דאין חוששין וכוליה שה הוא: הכי גרסינן **לעולם בצבי הבא כו': ספוקי מספקא ליה כו'.** ולקמיה [פ.] מתרץ רב פפא לכולהו מתניתא בין דאותו ואת בנו ובין דכסוי ובין דמתנות:

בשה

ד א מיי' פי"ב מהל' שחיטה הל"ח וע"ש בכ"מ ובל"מ סמג לאוין קמט טוש"ע יו"ד סי' עז ס"ו:

ה ב ג מיי' שם וע"ש בהג"ל טוש"ע שם סעי' ח:

רבינו גרשום

וסימנין דאורייתא כלומר הני סימנין דאמרי' רבבן אודניה וזוטרן גנובתיה: במאי עסקינן אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה כו' כלומר בין לרבנן בין לר' אליעזר לשחוט וליכסייה דהא אמרת הכל מודים דהיא צבייה ובנה תייש דצבי גמור הוא אלא בצבי הבא על התיישה כו' כלומר אי לרבנן דאמרי חוששין לזרע האב לשחוט וליכסייה כו': לר' אליעזר פשיטא ליה. דאין חוששין לזרע האב: בשלמא ר' אליעזר דפטר קסבר שה אפי' מקצת שה לא אמרינן דאין חוששין לזרע האב: אלא לרבנן נהי נמי כו'. אלא לרבנן דמספקא להו בשלמא פלגא ו) יהיב ליה דילמא חוששין לזרע האב אידך פלגא לימא ליה אייתי ראיה (לרבנן) דחוששין לזרע האב ושקול: אלא בצבי הבא על התיישה וילדה כו'. כלומר בשלמא רבנן דמספקא להו מאי חייב בחצי מתנות אלא לר' אליעזר בכולהו מתנות נמי מחייב כלומר כיון דאין חוששין לזרע האב:

ו) נראה דלפי רבינו היה הגי' בגמרא בשלמא פלגא יהיב ליה (הוו דרש"י ז"ל כתב דגרסינן בשלמא פלגא לא יהיב ליה וכ"ל לאפוקי מגי' רבינו) והייתו מספקא דשמא חוששין לזרע האב צריך ליתן פלגא משום דהוי ממון המוטל בספק וחולקין אבל אידך פלגא וכו'. וצ"ל יתיישב קושית התוס' בד"ה לימא.

מסורת הש"ס

ו) [לעיל עמ. תוספתא רפ"ה], ב) [בכורות ז.], ג) ביצה ח. לקמן פג: [בכוריים פרק ב משנה ט], ד) לקמן קלב. [תוספתא רפ"עז], ה) ל"ל בכוי רש"ל. וע"ל מן התייש ומן הצבייה [אבל העיקר כנ"ר רש"ל בכוי פטור מן המתנות וכן כתב הרש"ל עוד לקמן קלב. דכך ל"ל כאן], ו) [ל"ל שה], ז) [לקמן פ.], ח) [להו יעב"ן], ט) [לפנינו שם לא מצאתי ושיין תוס' בכורות מח. ד"ה דאמר],

הגהות הב"ח

(א) גמ' מן העז ומן הרחל וכו' נוהג בו מן הכוי אין אותו:

מוסף רש"י

נוהג בכלאים. רחל שילדה מן התייש, שחטה ואת בנה (לעיל עמ.). כוי. ספק חיה ספק בהמה, אין שוחטין אותו ביו"ט. משום דשמא חיה הוא וצריך כסוי דאינו יכול לכסותו ביו"ט דקקפיד, ואם שחטו אין מכסין את דמו. דשמא בהמה הוא ואין בו מצות כסוי ואין מטלטלין העפר לכך (ביצה ח.) ומספקא לא מחללינן יו"ט אם שחטו (לקמן פג:). מן הכוי פטור מן המתנות. דשה כתיב ולא צבי (לקמן קלב.).

בשר ואפי' מקצת שה. וכדמפרש רב פפא ואזיל: **הילך לענין לסוי הדם כו'.** כלומר הואיל ואוקימנא דלתרוייהו מספקא להו ובשר ואפילו מקצת שה פליגי: **לענין לסוי הדם.** דקתני אין שוחטין דמשמע ודאי חייב בכסוי ספק פטור ולענין מתנות דפליגי בה: **לא משכחת לה אלא בגבי הבא על התיישה וכו'.** והא דקתני אין שוחטין רבנן היא ומשום שמא חוששין וחייב בכסוי דאית להו גבי ואפי' מקצת גבי ושמא אין חוששין ופטור מן הכסוי דאפילו מקצת גבי ליכא דבתייש הבא על הצבייה ליכא לאוקומה דתיתוקס כרבנן דהא ודאי איכא מקצת גבי ולישחוט וליכסי לרבנן. ולרבי אליעזר ודאי הוה מגי לאוקומא בתייש הבא על הצבייה שמא חוששין וליכא אלא מקצת גבי ומקצת לית ליה ושמא אין חוששין וכוליה גבי הוא ובעי כסוי אבל ניחא ליה לאוקומא כדרבנן. ולענין מתנות נמי בגבי הבא על התייסה ולר"א פטור לגמרי דשמא חוששין וליכא אלא מקצת שה דאם ושה ואפי' מקצת שה לית ליה וכיון דמספקא לן המוציא מחבירו עליו הראיה וא"ל אייתי ראיה דאין חוששין וכוליה שה הוא ושקול ולרבנן חייב מיהא בחצי מתנות ממה נפשך דאי אין חוששין כוליה שה הוא ואי חוששין מקצת שיות דאם מיהא איכא ורבנן לית להו שה ואפילו מקצת שה ושקיל פלגא דשיות ואידך פלגא אימא ליה אייתי ראיה דאין חוששין וכוליה שה הוא ושקול. ובתייס הבא על הצבייה ליכא לאוקומיה דא"כ לרבנן נמי ליפטר דהכי נמי דאפי' מקצת שה אמרינן מי ליימא לן דאיכא מקצת שה דלמא אין חוששין וכוליה גבי הוא חוששין וכוליה: **לענין אותו ואת בנו משכחת לה.** לפלוגתייהו דלעיל בין בתייס כו': **בתייס הבא על הצבייה ולאיסורא.** בעלמא קאמרי רבנן דנוהג ואסור לשחוטה לנקבה הבאה מן התייס והצבייה עם בנה משום שמא חוששין ואיכא מקצת שה ורבנן לית להו מקצת שה אבל מלקות ליכא דשמא אין חוששין ואפילו מקצת שה ליכא הילכך הויא לה התראת ספק ולא שמה התראה ואין מלקות בלא התראה ולר"א מותר לכתחלה דא"נ חוששין ואיכא מקצת שה לית ליה מקצת שה: **נהי נמי דחוששין.** איכא מקצת שה דאם: **בריה בפני עצמה.** ולא מכלאי בהמה והיה הוא בא דס"ל אין חיה מתעברת מבהמה ולא בהמה מחיה וס"נ אמרינן בב"ק (דף עח.). ומיהו רב יהודה לאו אליבא דר' אליעזר ורבנן נקט מילתא דאינהו ודאי סבירא להו דמכלאי בהמה וחיה הוא בא והכי נמי אמרינן [א] בב"ק חוץ מרבי אליעזר ומחלוקתו שהיו אומרים חיה מתעברת מבהמה: **איל הבר.** איל זכר הגדל ביערים: **בים דושאי.** משפחה נקראת על שם אביה: **עזי דבאלא.** עזי הלבנון. באלא יער: **כשרוף לגבי מזבח.** דלאו חיות נינהו אלא בהמות: **עשר בהמות מנה הכתוב.** להיתר אכילה שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמר (דברים יד) ואין לנו עוד בהמה וחיה כשרה בעולם והשתא להנהו עזי דבאלא ליכא לספוקי שמא מין חיה הוא שלא הוחכרה כאן דהא תו ליכא ומדלא מנינהו להכי דחיות ש"מ בכלל עז הן ועז בהמה הוא: **מתקיף לה רב אחא.** נהי נמי דאין עוד מין חיה שלא הוחכרה כאן אכתי מנא לך דמינא דעז הוא דלמא מינא דאקו נינהו ולא ידעינן מאי ניהו או תאו או זמר הכי דלא בקיאינן בהו ודלמא הני נינהו: **שרי הרבייהו.** לאכילה דס"ל חיות נינהו: **תאו מתרגמינן תורבאלא.** שור הלבנון: **אבל הני.** דלא מנינהו בהדי חיות דברי הכל מין עז נינהו: **ר"ש שמעינן ליה.** דמתניתין (לקמן דף פא:) שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה ולא מחייב עליה משום אותו ואת בנו דקתני ר' שמעון פוטר בשוחט שור הנסקל: קמא

כוי בריה בפני עצמה היא. אמתניתין דכסוי הדם (לקמן פג:) קאי דתנן ונוהג בכוי מפני שהוא ספק ואין שוחטין אותו בי"ט ואם שחטו כו' ולא אכוי שנחלקו בו ר' אליעזר ורבנן קאי כדפירש בקונטרס: **ולא** הכריעו בו חכמים אם מין בהמה או מין חיה. וא"ת ולבדוק בסימנין דקרנים וי"ל דאפשר דלא היו יכולין לברר בקרניו שפיר אם חדודות וכרוכות יפה: **זה איל הבר.** וסבר רב נחמן ות"ק דברייתא שהוא ודאי חיה ושוחטים אותו בי"ט ומכסין דמו ופליגי אמתניתין (לקמן דף פג:) אבל אין לומר דלדידהו בהמה הוה דאם כן ת"ק היינו רשב"ג:

ודלמא מינא דתאו הוא. וקסבר רב אחא דתאו מין חיה הוא כדרבי יוסי דאמר בסמוך שור הבר מין חיה דאי כרבנן דאמרי מין בהמה הוא א"כ כי הוי נמי מין תאו הוי כשר לגבי מזבח:

מדחשיב ליה בהדי חיות ש"מ דחיה הוא. משמע דאי לאו דחשיב ליה בהדי חיות הוי בהמה לכ"ע משום דנקרא שור וקשה קצת דאיל הבר הוי חיה כדפי' לעיל אף על גב דנקרא איל:

חולין בחוץ שניהם כשרים. ס"ד דמיפסל שני משום לא תאכל כל תועבה כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קטו.):

הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים. דלא כר' יצחק אחיה דאמר בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתם ועוד הוה מצי למתני חולין וקדשים בחוץ ובפנים וכן קדשים וחולין וחולין וקדשים בפנים ובחוץ וכן קדשים וחולין ואי בכל הני דתני יש חדוש איכא למימר דלא תנא להני משום דליכא בהו שום חדוש ואי ליכא חדוש בכל הני דתני ל"ל תני ושייר: קדשים

מנה הכתוב ותו לא והני מדלא קחשיב להו בהדי חיות ש"מ דעז נינהו מתקיף לה רב אחא בר יעקב ואימא איל וצבי פרט כל בהמה כלל פרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט איכא טובא אם כן כל הני פרטי למה לי מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא ודלמא מינא דאקו נינהו אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ואמרי לה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי דלמא מינא דתאו או מינא דזמר נינהו אמר ליה רב חנן לרב אשי אמימר שרי תרבייהו בעא מיניה אבא בריה דרב מנימין בר חייא מרב הונא בר חייא הני עזי דבאלא מהו לגבי מזבח א"ל עד כאן לא פליגי רבי יוסי ורבנן אלא בשור הבר דתנן [ט] שור הבר מין בהמה הוא רבי יוסי אומר מין חיה דרבנן סברי מדמתרגמינן תורבלא מינא דבהמה הוא ור' יוסי סבר מדקא חשיב ליה בהדי חיות מינא דחיה הוא אבל הני דברי הכל מינא דעז נינהו מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא ודלמא מינא דאקו נינהו אמר ליה רבינא לרב אשי ודלמא מינא דתאו או מינא דזמר נינהו א"ל רב [א] נחמן לרב אשי אמימר שרי תרבייהו: כיצד השוחט וכו': אמר רבי אושעיא כולה מתניתין דלא כר' שמעון ממאי מדקא תני קדשים בחוץ הראשון חייב כרת ושניהם פסולים ושניהם סופגים את הארבעים מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר [י] שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה

[א] בשה ואפי' מקצת שה רבנן סברי שה ואפי' מקצת שה ורבי אליעזר סבר שה ולא מקצת שה אמר רב פפא הלכך [ב] לענין כסוי הדם [ג] ומתנות לא משכחת אלא בצבי הבא על התיישה דבין לרבנן ובין לר' אליעזר מספקא להו אי חוששין לזרע האב או לא וקא מיפלגי בשה ואפילו מקצת שה לענין אותו ואת בנו משכחת לה בין בתייש הבא על הצבייה ובין בצבי הבא על התיישה בתייש הבא על הצבייה [ד] ולאיסורא דרבנן סברי דילמא חוששין לזרע האב שה ואפי' מקצת שה אמרינן ואסור ורבי אליעזר סבר נהי נמי דחוששין לזרע האב שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן בצבי הבא על התיישה [ה] ולמלקות רבנן סברי נהי נמי דחוששין לזרע האב שה ואפילו מקצת שה אמרינן ומלקינן ליה ורבי אליעזר סבר איסורא איכא מלקות ליכא איסורא איכא דלמא אין חוששין לזרע האב והאי שה מעליא הוא מלקות ליכא דלמא חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה לא אמרינן אמר רב יהודה [ו] כוי בריה בפני עצמה היא ולא הכריעו בה חכמים אם מין חיה היא רב נחמן אמר כוי זה איל הבר כתנאי כוי זה איל הבר וי"א [ז] זה הבא מן התייש ומן הצבייה [ח] ר' יוסי אומר כוי בריה בפני עצמה היא ולא הכריעו בה חכמים אם מין חיה היא אם מין בהמה רבן שמעון בן גמליאל אומר מין בהמה היא ושל בית [ט] דושאי היו מגדלין מהן עדרים עדרים אמר ר' זירא א"ר ספרא אמר רב המנונא [י] הני עזי דבאלא כשרות לגבי מזבח סבר לה כי הא דאמר ר' יצחק [יא] עשר בהמות

[א] נחמן ומתנות לא משכחת אלא בצבי הבא על התיישה. [ב] לענין כסוי הדם. [ג] ומתנות. [ד] ולאיסורא. [ה] לגבי מזבח. [ו] כוי בריה בפני עצמה היא. [ז] זה הבא מן התייש. [ח] ר' יוסי אומר. [ט] ושל בית דושאי. [י] הני עזי דבאלא. [יא] עשר בהמות.

[א] מיי' פ"ט מהל' כלאים הל"ה ועיין בכ"מ סמג עשין קמב טוש"ע יו"ד סי' סא סעי' יח:
[ב] ב ג מיי' פי"ב מהל' שחיטה הל' ח סמג לאוין קמט טוש"ע יו"ד סי' טז סעי' ח:
[ד] ד מיי' פ"א מהל' מאכלות אסורות הלכה יג:
[ה] ה מיי' שם הלכה ח:
[ו] מיי' שם [והלכה יב טוש"ע י"ד סימן כח סעיף ד וסימן פ סעיף ג]:

שיטה מקובצת

[א] בשה ואפילו מקצת שה. נ"ב ע' תוס' לקמן דף פח ע"א:

רבינו גרשום

אמר רב פפא הילכך לענין כסוי הדם. כוי אין שוחטין אותו ביום טוב ואם שחטו אין מכסין את דמו דמספקא להו ואזלינן לחומרא ולענין מתנות קא מיפלגי בשה אפי' מקצת שה: בתיש הבא על הצבייה לאיסורא. כלומר כיון דאמו צבייה איסורא איכא מלקות ליכא: (אלא איסורא היכא) בצבי הבא על התיישה ולמלקות כלומר כיון [דאמו] תיישה מלקות נמי איכא לרבנן: ושל בית רישאי מקום: עיזי דבלא אותו יער ששמו בלא: עשר בהמות מנה הכתוב שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי וגו' עשרה הן בין בהמות וחיות: ואיכא טובא. כלומר ואיכא טובא חיות: א"כ כל הני פרטי למה לי. כל הני פרטי איל וצבי ויחמור וגו' למה לי אלא מדמנה הני פרטי ש"מ דליכא חיות טהורות עוד: אמימר שרא תרבייהו כלומר דסבירא ליה דמין חיה הוא מדקא חשיב ליה בהדי חיות. כלומר דכתיב ותאו וזמר ומתרגמינן תורבלא: שני סופג את הארבעים

עין משפט נר מצוה

[ט] שור הבר מין בהמה הוא. אמתניתין דכסוי הדם (לקמן פג:) קאי דתנן ונוהג בכוי מפני שהוא ספק ואין שוחטין אותו בי"ט ואם שחטו כו' ולא אכוי שנחלקו בו ר' אליעזר ורבנן קאי כדפירש בקונטרס: **ולא** הכריעו בו חכמים אם מין בהמה או מין חיה. וא"ת ולבדוק בסימנין דקרנים וי"ל דאפשר דלא היו יכולין לברר בקרניו שפיר אם חדודות וכרוכות יפה: **זה איל הבר.** וסבר רב נחמן ות"ק דברייתא שהוא ודאי חיה ושוחטים אותו בי"ט ומכסין דמו ופליגי אמתניתין (לקמן דף פג:) אבל אין לומר דלדידהו בהמה הוה דאם כן ת"ק היינו רשב"ג:

ודלמא מינא דתאו הוא. וקסבר רב אחא דתאו מין חיה הוא כדרבי יוסי דאמר בסמוך שור הבר מין חיה דאי כרבנן דאמרי מין בהמה הוא א"כ כי הוי נמי מין תאו הוי כשר לגבי מזבח:

מדחשיב ליה בהדי חיות ש"מ דחיה הוא. משמע דאי לאו דחשיב ליה בהדי חיות הוי בהמה לכ"ע משום דנקרא שור וקשה קצת דאיל הבר הוי חיה כדפי' לעיל אף על גב דנקרא איל:

חולין בחוץ שניהם כשרים. ס"ד דמיפסל שני משום לא תאכל כל תועבה כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קטו.):

הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים. דלא כר' יצחק אחיה דאמר בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתם ועוד הוה מצי למתני חולין וקדשים בחוץ ובפנים וכן קדשים וחולין וחולין וקדשים בפנים ובחוץ וכן קדשים וחולין ואי בכל הני דתני יש חדוש איכא למימר דלא תנא להני משום דליכא בהו שום חדוש ואי ליכא חדוש בכל הני דתני ל"ל תני ושייר: קדשים

[ט] שור הבר מין בהמה הוא. אמתניתין דכסוי הדם (לקמן פג:) קאי דתנן ונוהג בכוי מפני שהוא ספק ואין שוחטין אותו בי"ט ואם שחטו כו' ולא אכוי שנחלקו בו ר' אליעזר ורבנן קאי כדפירש בקונטרס: **ולא** הכריעו בו חכמים אם מין בהמה או מין חיה. וא"ת ולבדוק בסימנין דקרנים וי"ל דאפשר דלא היו יכולין לברר בקרניו שפיר אם חדודות וכרוכות יפה: **זה איל הבר.** וסבר רב נחמן ות"ק דברייתא שהוא ודאי חיה ושוחטים אותו בי"ט ומכסין דמו ופליגי אמתניתין (לקמן דף פג:) אבל אין לומר דלדידהו בהמה הוה דאם כן ת"ק היינו רשב"ג:

ודלמא מינא דתאו הוא. וקסבר רב אחא דתאו מין חיה הוא כדרבי יוסי דאמר בסמוך שור הבר מין חיה דאי כרבנן דאמרי מין בהמה הוא א"כ כי הוי נמי מין תאו הוי כשר לגבי מזבח:

מדחשיב ליה בהדי חיות ש"מ דחיה הוא. משמע דאי לאו דחשיב ליה בהדי חיות הוי בהמה לכ"ע משום דנקרא שור וקשה קצת דאיל הבר הוי חיה כדפי' לעיל אף על גב דנקרא איל:

חולין בחוץ שניהם כשרים. ס"ד דמיפסל שני משום לא תאכל כל תועבה כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קטו.):

הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים. דלא כר' יצחק אחיה דאמר בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתם ועוד הוה מצי למתני חולין וקדשים בחוץ ובפנים וכן קדשים וחולין וחולין וקדשים בפנים ובחוץ וכן קדשים וחולין ואי בכל הני דתני יש חדוש איכא למימר דלא תנא להני משום דליכא בהו שום חדוש ואי ליכא חדוש בכל הני דתני ל"ל תני ושייר: קדשים

[ט] שור הבר מין בהמה הוא. אמתניתין דכסוי הדם (לקמן פג:) קאי דתנן ונוהג בכוי מפני שהוא ספק ואין שוחטין אותו בי"ט ואם שחטו כו' ולא אכוי שנחלקו בו ר' אליעזר ורבנן קאי כדפירש בקונטרס: **ולא** הכריעו בו חכמים אם מין בהמה או מין חיה. וא"ת ולבדוק בסימנין דקרנים וי"ל דאפשר דלא היו יכולין לברר בקרניו שפיר אם חדודות וכרוכות יפה: **זה איל הבר.** וסבר רב נחמן ות"ק דברייתא שהוא ודאי חיה ושוחטים אותו בי"ט ומכסין דמו ופליגי אמתניתין (לקמן דף פג:) אבל אין לומר דלדידהו בהמה הוה דאם כן ת"ק היינו רשב"ג:

ודלמא מינא דתאו הוא. וקסבר רב אחא דתאו מין חיה הוא כדרבי יוסי דאמר בסמוך שור הבר מין חיה דאי כרבנן דאמרי מין בהמה הוא א"כ כי הוי נמי מין תאו הוי כשר לגבי מזבח:

מדחשיב ליה בהדי חיות ש"מ דחיה הוא. משמע דאי לאו דחשיב ליה בהדי חיות הוי בהמה לכ"ע משום דנקרא שור וקשה קצת דאיל הבר הוי חיה כדפי' לעיל אף על גב דנקרא איל:

חולין בחוץ שניהם כשרים. ס"ד דמיפסל שני משום לא תאכל כל תועבה כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קטו.):

הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים. דלא כר' יצחק אחיה דאמר בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתם ועוד הוה מצי למתני חולין וקדשים בחוץ ובפנים וכן קדשים וחולין וחולין וקדשים בפנים ובחוץ וכן קדשים וחולין ואי בכל הני דתני יש חדוש איכא למימר דלא תנא להני משום דליכא בהו שום חדוש ואי ליכא חדוש בכל הני דתני ל"ל תני ושייר: קדשים

מסורת הש"ס

[א] [לקמן כלב.], [ב] [יומא עד: וש"נ], [ג] [תוספתא בכורות פ"ב ה"ח], [ד] [גר' הערוך רשלי"], [ה] [סנהדרין כה:: כללים פ"ח מ"ו, ו) [לקמן פא. פה: כתובות לד. ב"ק עא. קדושין מז.], [ז] [שייך במשנה לעיל עח.], [ח] [שייך במשנה לעיל עח.], [ט] [ע' מהרש"א],

תורה אור השלם

1. אַיָּל וְצֵבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן וְתֹאוֹ וָזֶמֶר: וְכָל בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלֵת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ: דברים יד ה, ו

גליון הש"ם

גמ' הני עזי דבאלא. עי' סוכה ד"ל ע"א תוד"ה משום:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ת"ל רב חנן לרב אסי אמימר:

הגהות מהר"י לנדא

[א] רש"י ד"ה בני' בפ"ע כו' וכ"ל אמרינן בב"ק עח ע"א ובבכורות ז ע"א כל"ל:

מוסף רש"י

שור הבר כו'. ופלוגתייהו לענין התרת תלנו וכסוי הדם (סנהדרין כה:). **שחיטה שאינה ראויה.** לאכילה, **לא שמה שחיטה.** וכל חיוב ואיסור הבא על ידי שחיטה אינו חל עליה (קדושין נח.).